

La manca d'humitat del sòl condiciona la sembra dels cultius d'hivern

nov. 28, 2022 |

Les precipitacions enregistrades els mesos d'octubre i novembre en moltes zones productores, coincidint amb el període de sembra dels cultius d'hivern, han representat només prop d'una quarta part de les habituals. La sequera ha afectat molts de terrenys, dificultant la sembra i condicionant les naixences dels cereals d'hivern. La seva emergència i el cicle es veuran retardats. També es pot veure condicionada l'eficàcia dels herbicides que s'apliquen en pre-emergència.

La sequera de l'octubre i el novembre

Els mesos d'octubre i novembre s'han caracteritzat per una pluviometria molt inferior a l'habitual a la majoria de les comarques cerealícoles de Catalunya. Si considerem les estacions meteorològiques de Cervera (la Segarra) i la Panadella (l'Anoia) les precipitacions acumulades aquests dos mesos han estat de només 26,5 i 29,0 mm, respectivament (Figura 1). Aquestes, han representat poc més d'una quarta part de l'aigua que reben normalment. Si bé l'escassetat de precipitacions ha estat general, en algunes comarques les pluges han estat quelcom més generoses, com a l'estació meteorològica de Banyoles (el Pla de l'Estany) on, en aquests dos mesos, s'han recollit 83 l/m², el que representa un 43% de la pluja habitual.

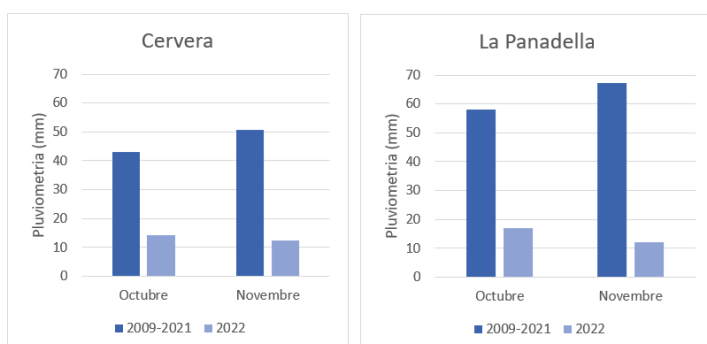

Figura 1. Precipitacions mitjanes del període 2009 al 2021 i de l'any 2022 durant els mesos d'octubre i novembre de les estacions meteorològiques de Cervera (la Segarra) i la Panadella (l'Anoia).

L'escassetat de precipitacions ha estat la principal causa que la humitat del sòl hagi estat molt baixa en el període de sembra dels cultius d'hivern en un nombre elevat de parcel·les. També cal considerar l'efecte de les temperatures superiors a les normals, que han agreujat la problemàtica. Així, en moltes situacions, les labors de sembra s'han realitzat en sec, el cereal d'hivern no ha nascut o està emergint de forma irregular.

La sembra i la naixença

La manca de pluges ha provocat sequedat en el sòl, principalment a l'horitzó superficial de moltes parcel·les. En algunes ocasions, s'han dificultat els treballs de preparació del terreny per a la sembra (Figura 2), principalment les labors més profundes.

Pel altra banda, la sequera no ha afavorit la germinació de les llavors de les herbes i els possibles renadius procedents del cultiu anterior abans de la sembra. Les sements d'aquestes continuen al sòl i és probable que no neixin fins més endavant, quan arribin pluges. La seva emergència segurament coincidirà amb la del cereal d'hivern.

Figura 2. Tractor sembrant en sec en una parcel·la de Taradell, a la comarca d'Osona (novembre del 2022).

La baixa humitat del sòl també pot condicionar la germinació de les llavors. Perquè aquesta s'iniciï, es necessari que el gra absorbeixi aigua fins aconseguir com a mínim valors propers al 25% del seu pes total, en aigua. En moltes parcel·les, s'observa que la llavor no està germinant, fet que no tindrà lloc fins l'arribada més endavant de pluges. D'aquesta manera, la data d'emergència es pot veure afectada, incidint en el període de desenvolupament del cereal d'hivern. Sovint, s'accepta que retards superiors als 20 dies, poden comportar alteracions rellevants en el ritme de desenvolupament del conreu. La naixença pot tenir lloc en períodes més freds, la velocitat d'emissió de fulles alentir-se, disminuir la capacitat d'afillament, etc.

Figura 3. Naixença irregular de cereal d'hivern en una parcel·la d'Òdena a la comarca de l'Anoia. Foto d'Oriol Torres (Novembre del 2022).

En altres parcel·les s'observen unes naixences irregulars i sovint més lentes (**Figura 3**), depenent de la humitat i el tipus de sòl, les labors preparatòries de la sembra, la varietat, etc. En algunes situacions, si no plou en breu, el cereal d'hivern recent germinat es pot morir.

L'eficàcia dels herbicides que s'apliquen en pre-emergència també es veurà reduïda per la manca d'humitat en el sòl; fins el punt, que en moltes ocasions, no és recomanable la seva aplicació.

AUTORS

JOAN SERRA
IRTA – Programa de Cultius Extensius
Sostenibles

JOAN FAÑÉ
IRTA – Programa de Cultius Extensius
Sostenibles

MARC JABARDO
IRTA – Programa de Cultius Extensius
Sostenibles